

L'Ajuntament millora la transversalitat de la perspectiva de gènere en les polítiques municipals

- » La regidoria de Dona i Drets Civils ha elaborat durant l'any 2014 una proposta de mesura de Govern per la Transversalitat que té per objectiu assegurar que tots els documents municipals de caràcter estratègic incorporin la perspectiva de gènere
- » El Centre per a la Igualtat i Recursos per a les Dones es converteix en el centre de referència en matèria de promoció de la igualtat i de la dona
- » 135 dones van trobar feina durant l'any 2014 gràcies als programes d'inserció laboral promoguts per l'Agència ABITS
- » 611 dones víctimes de violència masclista es dirigeixen per primera vegada al Servei d'Atenció i Recuperació i Acol·lida (SARA durant) l'any 2014

La regidoria de Dona i Drets Civils va elaborar l'any 2012 el **Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats Real i Efectiva entre Dones i Homes**. Aquest pla va néixer amb l'objectiu de fer de Barcelona una ciutat que garanteixi la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, on tothom pugui desenvolupar les seves capacitats personals i prendre decisions sense limitacions imposades en funció del sexe, aconseguir una societat igualitària i fer visibles a les barcelonines i el seu talent.

El Pla, amb una vigència fins aquest 2015, va sorgir de la necessitat d'establir un nou full de ruta per a les polítiques de gènere més d'acord amb les necessitats actuals. Es justifica per la necessitat d'establir estratègies per tal de superar les desigualtats de gènere i per mostrar els efectes positius que aporten les dones tenint en compte que ens trobem davant de la generació de dones més ben fornades de la nostra ciutat, desvincular les polítiques d'igualtat de gènere de les polítiques assistencials i contextualitzar-les en el context de la crisi actual que provoca situacions i reptes nous per a les dones i els seus entorns.

La regidoria de Dona i Drets Civils va elaborar aquest Pla a partir de set eixos amb actuacions concretes que incideixen amb el missatge de la corresponsabilitat, és a dir, la conciliació i la responsabilitat compartida entre ambdós sexes per aconseguir una igualtat real. A través d'aquest concepte, l'Ajuntament de Barcelona vol avançar vers l'equitat entre homes i dones, eliminar les discriminacions relatives a les responsabilitats domèstiques i de cura i promoure, socialment, el desenvolupament d'un nou model de relacions laborals.

Després de 3 anys de funcionament, avui es presenten els resultats dels diferents eixos que conformen el pla, i que s'han desenvolupat a través de polítiques i actuacions transversals per avançar cap als aspectes que afecten a les dones i el seu camí cap a la ciutadana plena, real i efectiva.

» **Igualtat d'oportunitats real i efectiva i promoció**

L'objectiu és avançar cap a un nou marc de relació entre dones i homes més igualitari i basat en el respecte i el reconeixement per tal d'assolir una igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes, i la promoció de les dones dins la societat.

Pel que fa a la sensibilització en matèria d'igualtat, destaca la incidència de les activitats desenvolupades tant pels Districtes com pels Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD), ubicats a cada districte. La seva condició d'equipaments de proximitat resulta fonamental per garantir l'adequació de les actuacions dissenyades a les particularitats territorials.

Els Districtes, a més d'organitzar activitats pròpies, proporcionen suport a les moltes actuacions que porten a terme en aquesta línia els equipaments municipals. En aquest sentit, entre gener de 2013 i octubre de 2014, els 10 Districtes de la ciutat han col·laborat en més de 310 accions de sensibilització, a més de les específicament organitzades al voltant de dates emblemàtiques com són el 8 de març i el 25 de novembre.

L'activitat a nivell de territori es complementa, a nivell de ciutat, amb la tasca de suport i assessorament que porta a terme el Centre per a la Igualtat i Recursos per a les Dones (CIRD), i amb el Programa de Subvencions que atorga la Direcció del Programa de Dona, orientat a proporcionar les eines assessorament i recursos per a la incorporació de la transversalitat de gènere a les entitats públiques i privades de la ciutat, empreses, professionals i associacions i persones interessades per incidir en el desenvolupament d'iniciatives de foment de la igualtat.

Per altra banda, durant el període de 2012 a 2014, un total 161 projectes de sensibilització impulsats per les entitats de la ciutat han rebut el suport econòmic de la Direcció del Programa de Dona, que destina una dotació econòmica de 516.972€ a aquesta finalitat.

A través el Projecte Canviem-ho, Homes per l'equitat de gènere, el Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH) dóna resposta a l'objectiu d'interpel·lar els homes en la construcció d'una societat més igualitària. La seva finalitat és implicar la població masculina no només en la realització de les tasques de cura tradicionalment femenines, sinó també en la difusió de models alternatius, diversos i flexibles, de masculinitat que possibilitin l'equitat entre homes i dones.

El foment de la igualtat a l'empresa rep un nou impuls amb l'assessorament especialitzat que proporciona el CIRD. Així mateix, està prevista la presentació pública d'un recurs d'autodiagnosi que permetrà, a aquelles empreses interessades, identificar i rebre les recomanacions adequades per millorar la seva situació en matèria d'igualtat. Aquesta iniciativa es complementa amb el Premi Barcelona a l'Empresa Innovadora en Temps i Conciliació, un guardó que concedeix anualment el Programa Temps i Qualitat de Vida per incentivar l'adopció de mesures que afavoreixin la conciliació.

Com a novetats en l'àmbit de la lluita contra el sexisme en els mitjans de comunicació, destaquen els nous recursos pedagògics sobre la violència vers les dones en la cultura

audiovisual, i sobre ciberassetjament, elaborats pel CIRDA, i les recomanacions sobre el tractament mediàtic de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, a càrrec de l'Agència ABITS en col·laboració amb l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya.

El Cicle de Cinema D Barcelona: La força del talent, impulsat per la Regidoria de Dona i Drets Civils i amb la col·laboració dels cinemes Boliche, pretén incidir en els imaginaris col·lectius, sovint estereotipats, construïts a través de la cinematografia. L'any 2014 es va proposar obrir el cicle a nous públics (homes i dones), per tal d'incidir en els diferents actors implicats en l'avenç de la igualtat real i efectiva; ampliar la programació, donant continuat al llarg de tot l'any; i sumar sinèrgies a través de la col·laboració públic-privada, tot potenciant els canals d'exhibició normalitzats mitjançant la projecció dels films en sales comercials.

D'altra banda, l'aprovació d'una Mesura de Govern sobre salut afectivo-sexual i reproductiva, reforça el desenvolupament d'iniciatives com el programa SIRIAN de contracepció o els tallers Parlem-ne, no et tallis, de prevenció de les relacions sexuals no protegides entre els i les adolescents.

Una de les línies de treball prioritàries és la visibilització de les aportacions de les dones al llarg de la història. En aquesta s'emmarquen iniciatives com la XXVIII edició del Premi 8 de març - Maria Aurèlia Capmany, dedicat el 2014 a les dones oblidades en la història; el projecte Quanta guerra... dones i guerra civil desenvolupat pel Districte de Les Corts, i la última edició del projecte de ciutat Dones de Barcelona. Itineraris històrics al Districte de Nou Barris, que és el darrer dels 10 districtes en desenvolupar aquest projecte que es tancarà amb una exposició de ciutat que s'inaugura aquesta tarda. També s'ubiquen en aquesta línia les activitats al voltant de les festes de la Mercè, o la creació i dinamització de nous recursos de sensibilització, com ara l'exposició itinerant Les dones del 1714.

També s'han dut a terme iniciatives semblants orientades a donar visibilitat al paper de les dones en sectors diversos. Com a novetats del 2014 destaca el Catàleg Minerva de dones creadores del Districte de Gràcia; la creació d'una pàgina web sobre les dones i l'esport; el projecte Wikidones, el suport de l'Institut Barcelona Esports (IBE) a l'elaboració del llibre Finitat, Esport, Cultura: pioneres de l'atletisme català (1921-1938), de Daniel Justribó; i la dinamització de l'exposició itinerant Pepita Texidor i el seu món, creada pel Grup d'història de les dones "Fent història" de l'Associació catalana d'estudis històrics, per reconèixer l'obra d'una de les pintores barcelonines més destacades del s.XIX. La distribució quinzenal de l'Agenda Dones de Barcelona, així com la gestió dels perfils de Facebook i Twitter de la Direcció

Part de l'èxit d'aquestes mesures s'explica per una estratègia que combina el treball a diferents nivells territorials amb el suport a les iniciatives dutes a terme per les entitats, el que ha permès arribar a públics molt diversos.

» Transversalitat de gènere en les polítiques municipals

Un dels principals objectius del Pla era aconseguir que la visió de gènere estigués present de manera transversal en l'actuació del govern i en totes les polítiques i actuacions municipals per

tal d'assegurar que les iniciatives que es porten a terme s'adeqüen i donen resposta a les realitats diferenciades de dones i homes.

Una de les actuacions principals ha estat donar un **nou impuls al Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD)**, que entre les seves funcions inclou l'assessorament a aquelles instàncies municipals que desitgen integrar la perspectiva de gènere en el seu àmbit d'actuació. El CIRD s'ha anat transformant com el centre municipal de referència en matèria de promoció de la igualtat.

Entre les mesures en les que s'ha col·laborat per dotar de perspectiva de gènere les polítiques municipals, destaquen:

- Durant l'any 2014 s'ha elaborat una **proposta d'Instrucció de Comissió de Govern per la Transversalitat** que té per objectiu assegurar que tots els documents municipals de caràcter estratègic incorporen la perspectiva de gènere. És a dir, garantir que tenen en compte la realitat diferenciada entre homes i dones en els diversos àmbits de la societat, i que adopten les mesures adequades per a promoure la igualtat real i efectiva.
- **Auditoria de Gènere** en el marc del desenvolupament del Pla de Seguretat Ciutadana de Barcelona (2012-2015).
- En el marc de l'**Auditoria de Seguretat i Gènere**, liderada pel Departament de Prevenció i Seguretat i encarregada per la Comissió de Seguretat i Mobilitat, el CIRD ha elaborat la proposta tècnica i metodològica d'un projecte pilot orientat a visibilitzar l'interès, la utilitat i els beneficis de l'aplicació de la perspectiva de gènere en una política municipal concreta que, alhora, involucri a diferents àrees i territoris. Aquesta col·laboració es concreta en un treball conjunt amb la Direcció de Serveis de Prevenció, Seguretat i Mobilitat, i amb els Districtes per dur a terme **marxes exploratòries** a Sant Andreu, l'Eixample i Horta-Guinardó. L'objectiu principal és iniciar una experiència d'identificació de necessitats i demandes sobre seguretat explicitades per les dones dels districte, a partir del treball sobre el propi territori. Fins a desembre de 2014 s'han dut a terme dues marxes exploratòries als barris de La Teixonera i Can Baró de Horta-Guinardó, amb 15 i 16 participants respectivament, i dues més a Baró de Viver, en el districte de Sant Andreu, amb 25 i 15 participants.
- **Implicació de la Guàrdia Urbana de Barcelona en el foment del llenguatge inclusiu**, mitjançant l'elaboració i difusió entre la plantilla d'una guia adaptada al seu àmbit, i l'esforç realitzat el 2014 per adaptar la documentació i totes les denominacions a les dependències de les comissaries.
- **Estudi d'impacte de gènere dels pressupostos dels Districte d'Horta-Guinardó**: perspectiva pionera que es va endegar l'any 2013 com a prova pilot amb la finalitat d'avaluar l'impacte que té des d'es d'una perspectiva de gènere la configuració dels pressupostos públics.

» **Coresponsabilitat com a premissa per una igualtat d'oportunitats efectiva i real**

L'objectiu és garantir que la coresponsabilitat i la reorganització del temps i els treballs siguin totalment assumits com una necessitat de la societat, mitjançant el treball conjunt amb les entitats, institucions i empreses.

En aquest marc, la **campanya Coresponsables 100%**, desenvolupada durant els anys 2012 i 2013, inclou una sèrie d'activitats i materials de sensibilització per conscienciar a tot tipus de públics dels costos que comporta, per a les dones en particular i per a la societat en general, el repartiment desigual de les tasques domèstiques i de cura.. A més, donà lloc a la creació d'un recurs pedagògic sobre la necessitat de promoure un repartiment equitatiu de les tasques de manteniment de la llar. Aquest, junt amb l'exposició Et correspon, ens correspon, és dinamitzat pel CIRDA, que durant el període 2013- 2014 cedeix aquests recursos en 9 i 19 ocasions respectivament.

Cal destacar també la **vessant coeducativa del projecte Xarxa d'escoles i instituts per a la igualtat i la no Discriminació**, dissenyat el 2013 i encetat el 2014 amb una prova pilot, que té entre els seus objectius el foment del valor de la coresponsabilitat entre la població més jove.

Pel que fa als canvis estructurals, el Pacte d'Usos del Temps i la Xarxa NUST-Nous Usos Socials del Temps són dues iniciatives clau impulsades pel Programa Temps i Qualitat de Vida. La primera, amb 180 adhesions, vol incentivar una millor gestió del temps entre la ciutadania. La segona, amb 90 adhesions, vol reconèixer la tasca de les empreses compromeses amb l'harmonització dels temps laboral, personal i familiar. El mateix Programa promou el projecte de Bancs del Temps, que compta actualment amb 1.951 persones inscrites, i que pretén incentivar intercanvis solidaris que contribueixin a crear vincles comunitaris i a millorar la qualitat de vida de les persones.

Per últim, destaca el potencial transformador dels Grups de Pares organitzats en el marc del **Projecte Canviem-ho. Homes per l'equitat de gènere**, del Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH), amb la finalitat de fomentar la coresponsabilitat mitjançant l'exercici d'una paternitat responsable. Des de l'any 2012 tant el nombre de grups com de participants ha mantingut un creixement constant, corroborant els bons resultats del projecte.

» **Accés i condicions en l'esfera professional**

L'objectiu és **impulsar l'accés de les dones al món laboral i professional en igualtat de tracte i oportunitats amb els homes**, tot fomentant l'emprenedoria, l'auto ocupació i noves formes d'organització del treball i l'ús generalitzat de les tecnologies de la informació i la comunicació.

En aquest sentit, la regidoria de Dona i Drets Civils i Barcelona Activa han col·laborat en l'impuls de programes adreçats a dones que han tingut una bona acollida. Durant el període

2012-2014 s'han atès per part de **Barcelona Activa 62.247** dones que s'han distribuït en diferents serveis i programes:

- 1.170 dones han participat a l'Escola de dones emprenedores de Barcelona Activa.
- 74 dones han participat al Programa Learning to Grow d'acompanyament i assessorament del pla de creixement empresarial, impulsat per Barcelona Activa en col·laboració amb IESE. La participació de dones ha suposat el 43% del total de participants.
- 4.723 dones promotores de projectes empresarials ha estat acompanyades per Barcelona Activa en la posada en marxa del seu projecte. La participació de dones ha suposat el 53% del total de persones usuàries d'aquest servei.
- 25.480 dones ha estat acompanyades per Barcelona Activa en accions de capacitació professional i ocupació. La participació de dones ha suposat el 51,7% del total de persones usuàries d'aquests serveis.
- 18.657 dones han participat en activitats de capacitació tecnològica promogudes per Barcelona Activa. La participació de dones ha estat entre el 60,8% (xarxa d'antenes Cibernàrium ubicades a biblioteques municipals) i el 54,1% (formació tecnològica avançada per a professionals i pimes) del total de participants.
- 5.898 dones menors de 30 anys han estat ateses per serveis i programes d'ocupació. La participació de dones joves ha suposat el 48% del total de dones i homes menors de 30 anys que han estat atesos.
- 23.192 dones joves han participat en el Projecte de vida professional, activitat d'orientació acadèmica i professional desenvolupada als centres de secundària de la ciutat. Iniciativa promoguda per Barcelona Activa, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB), la Fundació BCN Formació Professional i la Fundació privada d'empresaris FemCAT. La participació de dones joves ha suposat el 51,2% del total de noies i nois participants.

A part de les actuacions concretes de foment de l'ocupació, el Pla ha potenciat la igualtat d'oportunitats en els plans de formació de les empreses. En aquest sentit s'ha creat un recurs accessible online, l'app Bid@, Barcelona per la Igualtat d'Oportunitats, per tal que les empreses i organitzacions de la ciutat puguin obtenir una avaluació general sobre la seva situació en termes d'igualtat, en els diferents àmbits rellevants. El recurs té, com a última finalitat, promoure el desenvolupament de Plans d'Igualtat i donar a conèixer el CIRD com a servei municipal que ofereix assessorament gratuït i expert en aquest àmbit.

La regidoria de Dona i Drets Civils també ha treballat per sensibilitzar el teixit empresarial sobre la segregació horitzontal i vertical de les dones al mercat de treball, per tal de garantir la presència de dones en aquest mercat, així com sensibilització dels agents socials i econòmics cap a una cultura d'empresa que promogui la igualtat d'oportunitats, de tracte, la paritat entre sexes i la no discriminació. En aquest sentit s'ha col·laborat en la elaboració de diferents estudis i projectes: "Les competències del futur. Les dones i el nou perfil directiu de les empreses, 2014", de l'Observatori Dona, Empresa i Economia (ODEE) de la Cambra de Comerç de Barcelona; col·laboració en la creació de la plataforma online impulsada per l'Observatori Dona Empresa i Economia, que facilita el contacte entre dones que disposen del perfil adequat per postular-se a càrrecs de direcció o a consells d'administració, amb empreses

interessades a incorporar el talent femení; i suport als projectes Espai de diàleg DDIPAS-Fent visible el talent femení en el tercer sector 2013 i Visibilitzem les dones en l'àmbit professional de l'acció social 2014, promoguts per ECAS- Entitats Catalanes d'Acció Social.

Serveis d'Atenció

Agència ABITS

L'Agència ABITS, posada en funcionament el 2006, comptava amb un Pla específic sobre explotació sexual i prostitució. El Pla per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012-2015), aprovat com a mesura de Govern, ha incorporat els eixos estratègics, els objectius específics i les accions de l'Agència.

L'actuació municipal en l'àmbit de la prostitució es basa en tres àmbits:

- 1- La lluita contra el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual
- 2- L'atenció de les persones que es veuen abocades a exercir la prostitució i que es troben en situació de vulnerabilitat
- 3- La penalització de la demanda de relacions sexuals remunerades.

» Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)

El Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS), de l'Agència ABITS és el servei específic que es posa a disposició de les persones que exerceixen la prostitució, o són víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, especialment per aquelles que ofereixen o negocien els serveis a la via pública. L'accés al SAS pot ser directe (contactada a carrer per les educadores i agents de salut, per via telefònica o sense cita programada) o per derivació.

Al llarg del 2014 s'han fet un total de 105 altes noves, i s'han atès 389 dones diferents. A 31 de desembre de 2014 el SAS tenia 298 expedients actius.

Durant l'any 2013 el SAS va augmentar el nombre d'hores d'educadores socials per poder donar atenció a les dones en el marc dels operatius policials. Aquest servei arriba, des del 2012, a totes les zones de la ciutat on s'exerceix la prostitució a la via pública, Ciutat Vella, Sant Martí, Eixample, Les Corts i Zona Franca.

El 2014, en canvi, el SAS ja va donar cobertura estable a tots els territoris on es dona l'exercici de la prostitució a la via pública de Barcelona i també va mantenir la freqüència de sortides instaurada el 2013. El treball continu que es va realitzar a carrer en les sortides diàries, va permetre al SAS contactar habitualment amb la majoria de les dones que exerceixen la prostitució a la via pública.

En quant al perfil de les usuàries del SAS amb expedient actiu al servei el 31 de desembre del 2014 (298), en la seva majoria van ser dones immigrades, en un 87,91%. Un 38,92% van ser dones provinents de Nigèria, un 15,77% de Romania, i el tercer lloc el van ocupar les dones autòctones, en un 12,08%. El nombre de dones d'origen nigerià es va incrementar en un 41%

respecte de l'any anterior, el que indica que la seva presència a carrer cada cop és més significativa. També es va observar un descens en les dones provinents de Romania, en aproximadament el 32,66%. Pel que fa a l'edat, la mitjana d'edat de les 298 es va establir en els 34 anys (essent la més jove de 19 anys i la més gran de 65 anys).

» Servei d'atenció jurídica del SAS

L'1 d'agost de 2014 es va posar en funcionament el servei d'atenció jurídica per les dones usuàries del SAS, dirigit a informar-les, assessorar-les i acompanyar-les si s'escau a la realització de tràmits i gestions.

Es van oferir 4 hores d'atenció presencial a la setmana (dilluns de 12 a 14h i dimecres de 15h a 17h) per atendre una mitjana de 6 dones. La resta d'hores es van destinar a l'elaboració de documentació (recursos, instàncies, etc) i a gestions (telefòniques o presencials).

A més, es van realitzar acompanyaments a les dones a diferents organismes públics (Administració d'Hisenda, Ciutat de la Justícia, etc) i diverses coordinacions amb les professionals del SAS referents de les dones (educadores, treballadora social i psicòloga) per a treballar els casos. Així mateix, es van destinar 6h de formació legal a l'equip tècnic del SAS (directora, TS, educadores i agents de salut). El servei es va oferir en col·laboració amb professionals del dret (juristes d'Alter BCN i de Dones Juristes).

En total es van realitzar 73 demandes fins a 31 de desembre del 2014. Les tres demandes principals van ser: el 41,1% (30 demandes) per dret d'estrangeria (o per aspectes que hi estan relacionats), el 20,5% (15 demandes) van ser per temes penals i el 13,7% (10 demandes) van estar relacionades amb el dret administratiu. Les dones nigerianes van fer més demandes per estrangeria relacionada amb aspectes penals i les dones llatinoamericanes van fer més demandes per estrangeria relacionada amb aspectes de dret de família. La mitjana d'edat es va establir al voltant dels 34 anys.

» Programes d'atenció a dones que exerceixen la prostitució en espais tancats

L'Ajuntament, a través de l'Agència ABITS, va engegar nous programes d'atenció a les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats dels **districtes de l'Eixample i de Les Corts-Sants-Montjuïc**, augmentant així el nombre de dones detectades i d'intervencions efectuades en aquests espais.

Aquests programes han suposat un augment del coneixement sobre la situació de les dones que hi treballen i la possibilitat d'oferir atenció a les seves necessitats. En total, durant l'any 2014 s'han visitat **101 espais tancats i s'han atès a 448 dones** diferents

L'objectiu és contactar amb les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats per identificar situacions de vulnerabilitat, oferir atenció social i sanitària, atendre les necessitats de forma integral i derivar a projectes de l'Agència ABITS o a serveis d'altres entitats.

La metodologia que es fa servir és la intervenció directa oferint recursos i serveis in situ, on es dona informació sobre drogues, prevenció d'embarassos no desitjats, malalties de transmissió sexual, ús del preservatiu femení, i informació sobre la xarxa de recursos socials i sanitaris. Paral·lelament es realitza intervenció individualitzada a cada dona que ho sol·licita en espai d'oficina o mitjançant acompanyaments a diversos recursos i serveis de la xarxa.

Pel que fa a l'**Eixample**, es van realitzar **248 visites a 50 espais** tancats diferents i es va oferir **atenció i seguiment individualitzada a 158 dones**.

Pel que fa el perfil de les dones ateses, el 48,73% de les dones provenien de Llatinoamèrica, essent majoritàriament de República Dominicana, Colòmbia i Brasil. Les dones provinents de Romania representen el 25,95% i les autòctones un 10,13%. La mitjana d'edat és de 29 anys i el 83,54% tenen una situació administrativa regular..

El programa en el **districte de Les Corts- Sants-Montjuïc** es va iniciar el mes de juliol. Es va entrar a **37 espais i s'estava fent seguiment individualitzat a 124 dones** diferents. Gairebé la meitat de les dones provenien de Llatinoamèrica (43,55%), destacant la República Dominicana, Brasil, Paraguai i Colòmbia. Les dones provinents de Romania representaven un 14,52%, i les autòctones un 12,90%. La franja d'edat majoritària va ser de 26 a 35 anys, seguida de la de 36 a 45 anys.

Durant l'any 2014 ha continuat en marxa el projecte que es va iniciar a principis de l'any 2011 amb la col·laboració d'una entitat i que estava dirigit a persones que exercien la prostitució a espais tancats, per tal d'oferir informació sobre els serveis i recursos dels que poden disposar, es detecten necessitats i demandes i s'identifiquen situacions de vulnerabilitat i violència, oferint atenció integral.

Durant l'any passat es van visitar un total de **14 espais tancats i es van atendre 166 dones** diferents, de les quals 75 van rebre seguiment per primera vegada l'any 2014.

Les dones ateses procedien majoritàriament de Llatinoamèrica (72,29%): Colòmbia, República Dominicana, Brasil i Equador. Les dones autòctones van representar un 10,84% per davant de les dones d'origen romanès (6,02%). La franja d'edat es va situar entre els 28 i 37 anys, i representava un 41,57% del total de les dones ateses.

PROJECTES 2014	Espais tancats visitats 2013	Espais tancats visitats 2014	Dones diferents ateses 2013	Dones diferents ateses 2014	Observacions
Eixample	30	50	45	158	Inici del projecte pilot l'1/10/13.
Les Corts i Sants-Montjuïc	14	37	17	124	Inici del projecte pilot l'1/7/13.
Altres espais de la ciutat	19	14	162	166	Inici del projecte el 2011.
TOTAL	63	101	224	448	-

» **Serveis i recursos de formació i inserció laboral**

L'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Agència ABITS, va continuar amb els diversos programes de formació i inserció laboral coordinant-se amb entitats del tercer sector social.

En total **135 dones van trobar feina durant l'any 2014**, el 13.5% més respecte l'any anterior. Aquesta dada és considerada un èxit tenint en compte l'actual situació econòmica i laboral. Els serveis i recursos de formació i inserció laboral dels que disposa l'Agència ABITS són:

- ✓ **Dispositiu Integral de Recol·locació laboral DIR** (Conveni de col·laboració amb la Fundació Surt). Projecte que s'adreça a persones que exerceixen la prostitució i volen entrar al mercat laboral formal, a les quals s'ofereix accions grupals, tutorials i pràctiques. L'objectiu és donar resposta a aquelles dones que, per decisió personal, volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar una activitat diferent. El ventall de recursos que ofereix el DIR permet a cada una de les dones definir i executar el seu projecte professional, desenvolupar competències professionals i millorar la seva ocupabilitat en relació al mercat de treball, al seu objectiu laboral i al lloc de feina al que volen accedir.
- ✓ **ITI: Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de les dones que han exercit la prostitució** (conveni de col·laboració amb la Fundació Surt): adreçat a dones que han exercit la prostitució i que han estat vinculades al mercat laboral formal en el transcurs dels darrers dos anys, per afavorir l'ocupabilitat i el manteniment en el mercat de treball.
, promoció de vendes, ajudant de cuina, servei domèstic i auxiliar de biblioteca).
- ✓ **ACCIÓ Programa Intervenció integral amb el col·lectiu de persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona** (conveni establert amb la Fundació APIP-ACAM (Associació per a la Promoció i Inserció Professional). El

projecte adreçat a persones transsexuals que exerceixen la prostitució per a incorporar-se al mercat de treball formal, amb documentació regularitzada si són persones migrades, i amb una situació personal i un nivell mínim de català/castellà per a poder seguir un procés formatiu. Respon a l'objectiu de desenvolupar itineraris personals d'inserció sociolaboral tenint en compte algunes vivències específiques del col·lectiu transsexual, així com elements de discriminació soferts i les reticències d'empreses i possibles contractants. Incideix en la formació de la persona i el seu apoderament, però també en el món empresarial per afavorir-ne la integració i la no discriminació.

- ✓ **Projecte de formació sociolaboral** (Conveni establert amb el Lloc de la Dona). Aquest projecte té l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones que exerceixen la prostitució a través de la formació i la inserció sociolaboral a través d'itineraris formatius i laborals personalitzats. Durant l'any 2013 van participar 180 dones en diferents itineraris i activitats formatives, un 41,73% més que l'any passat: classes de català i castellà; curs de cambres de pis; tallers d'orientació laboral; tallers de cura de gent gran; tallers d'economia domèstica; i tallers de salut bàsica i alimentació infantil.
- ✓ **Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de persones que exerceixen la prostitució que busquen alternatives laborals** (conveni de col·laboració amb la Coordinadora per a la inserció sociolaboral Anem per feina). Projecte adreçat a dones en situació regular o regularitzable amb una experiència laboral anterior, o que han adquirit hàbits laborals a través de cursos de formació.
- ✓ **RAI**: Intervenció per a la Recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (conveni de col·laboració amb les entitats Adoratrius i Fundació Surt). Projecte adreçat a dones víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual perquè obtinguin eines per a la inserció laboral un cop s'abandoni el recurs d'acolliment.
- ✓ **Projecte d'Innovació Enfilant l'Agulla** (Conveni de col·laboració amb El Lloc de la Dona). Aquest projecte assumeix la formació principalment de dones nigerianes en costura dotant-les del nivell de professionalitat necessari per a la confecció productiva. Amb aquest objectiu, l'entitat disposa d'un taller propi de confecció de peces de roba i de producció de complements de moda i de la llar, que es comercialitza sota la marca social "Dona Colors". Aquests productes estan disponibles a 17 punts de venda de Catalunya i Espanya, a través de la botiga on-line (www.donakolors.cat) i a una altra botiga on-line a Holanda.
- ✓ **Projecte de formació en costura Rosas Crafts**: Projecte de formació en costura dirigit a dones en situació de vulnerabilitat (ja sigui per haver exercit la prostitució, per haver estat víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació o per formar part del col·lectiu de persones vulnerables) i que s'han acollit a programes de reinserció que duen a terme diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona. Les participants

adquireixen la capacitat tècnica i la conducta emprenedora necessària per integrar-se en un procés d'adaptació laboral.

- ✓ **Projecte del mobiliari urbà mòbil de plaça de les glòries**
- » **Serveis adreçats a víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual**
 - **Abordatge del Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS) en els casos de dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual**

El SAS és l'únic servei municipal especialitzat que té com una de les seves funcions detectar i atendre víctimes d'explotació sexual. El 2014 es va mantenir el procediment de detecció i abordatge de les situacions de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual. Es va aprofundir en la metodologia de detecció, ampliant els 11 indicadors ja elaborats el 2012, en 22, i es va elaborar també un decàleg de recomanacions ètiques per a l'atenció de les víctimes.

El 2014 el SAS va incrementar les intervencions amb les dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, fet que es va traduir també en més acompanyaments educatius, en un increment dels assessoraments realitzats per l'advocada especialista i més coordinacions amb els cossos policials.

- **Atenció integral a dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual**

L'acollida de les dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual es proporciona a través d'un programa específic dividit en tres etapes: emergència, permanència i d'autonomia.

- ✓ Etapa d'emergència: Durant l'any 2014 es van atendre en aquesta etapa a 25 dones i 4 nens/es. L'objectiu és acollir a la dona víctima de tràfic per acompanyar-la en el seu procés de recuperació personal.
- ✓ Etapa d'autonomia (pisos d'autonomia): l'any 2014 es van atendre als tres pisos 8 dones i 1 menor.

L'Agència ABITS ofereix a aquestes dones representació jurídica gratuïta. Durant l'any 2014 es va atendre 10 dones davant les 4 ateses l'any 2013.

Abordatge integral contra la violència masclista

L'Ajuntament de Barcelona, a través de la regidoria de Dona i Drets Civils, ha mantingut aquest darrer any una aposta ferma en l'abordatge i en la lluita contra la violència masclista vers les dones, així com en la millora constant dels serveis d'atenció a les dones i infants i adolescents que han viscut o viuen aquestes situacions.

Entre els nous serveis que s'han posat en marxa aquest mandat destaca el nou **Servei d'Atenció, Recuperació i Acol·lida (SARA)** ubicat al carrer Marie Curie, 16 (Nou Barris), un espai amb més de 800m². Aquest nou servei representa un avenç en el **nou model d'atenció** dirigit a infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista que s'atenen des dels serveis socials públics. Es tracta d'un **model innovador i pioner** que avança continguts totalment nous, però també consolida bones pràctiques que han demostrat la seva eficàcia al llarg dels anys amb l'objectiu de garantir una millor atenció a les dones, infants i adolescents.

També s'ha traslladat el Servei d'Atenció a Homes a una nova ubicació al carrer Garcilaso 23-27 per millorar la seva atenció i s'ha augmentat el nombre d'hores de professionals, el que ha permès que aquest servei es consolidi any rere any.

» 611 dones es dirigeixen per primera vegada al SARA durant l'any 2014

Durant l'any 2014, el servei municipal específic que ofereix atenció a les dones, els seus fills o filles que pateixen violència masclista, el Servei d'Atenció, Recuperació i Acol·lida (SARA), va atendre 1.356 dones.

	2014	2013	2012
Dones ateses EAD/SARA 2014	1.356	1.345	1.166
Usuàries que s'adrecen per primera vegada	611	552	500
Dones ateses per via urgència	179	201	195

Cal dir que el SARA va atendre l'any 2014 un total de 1.500 casos o unitats familiars (unipersonals o de varis membres), de les quals 1.356 són dones adultes (majors d'edat) víctimes principals de violència masclista. La resta poden ser persones víctimes col·laterals, noies i nois adolescents (12 a 17 anys) víctimes de violència masclista que accedeixen directament, o d'altres persones pertanyents als nous perfils de persones destinatàries del servei.

La ciutat de Barcelona disposa de diferents **recursos públics d'acolliment per a dones que pateixen situacions de violència masclista i per als seus fills i per a les seves filles**, que es diferencien entre acolliment d'urgència i recursos de llarga estada (casa i pisos d'acolliment).

- ✓ **Acolliment d'urgència:** durant el 2014 van requerir aquest tipus d'acolliment un total de 84 dones i 88 infants i adolescents que van ser acollits en el Centre Municipal d'Acolliment d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM). 60 dones i 39 infants o

adolescents van ser derivats a altres serveis d'acolliment d'urgència de titularitat privada (amb conveni o no), assumint la Direcció del Programa de Dona el total finançament del cost.

- ✓ **Acolliment de llarga estada: 100 dones i 108** infants o adolescents van ser acollits en els diferents recursos de llarga estada, tant públics com privats conveniats (Casa d'Acolliment de Dones de Barcelona i pisos pont en comunitats de veïns gestionats pel Consorci de Serveis Socials de Barcelona i finançats per la Direcció de Dona de l'Ajuntament; casa d'acolliment i pis tutelat conveniats amb entitats privades).

» **Programa de Teleassistència Mòbil per a víctimes de violència de gènere ATENPRO**

Durant l'any 2014, 350 dones disposaven del Programa de Teleassistència Mòbil per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO), un 13,63% més respecte l'any anterior.

Aquest és un recurs que dona servei, mitjançant la tecnologia adequada, a les dones que viuen violència de gènere donant una atenció immediata.

És un recurs voluntari i gratuït que permet la dona estar permanentment localitzable sigui quin sigui el lloc on es trobi, i en contacte les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any amb professionals específicament preparats per donar resposta a les necessitats que pugui plantejar (angoixa, por, tristesa, inseguretat...), o a la crisi que es pugui produir.

És un recurs que permet, si s'escau, mobilitzar ràpidament els serveis d'emergència escaients (cossos de seguretat, ambulància, etc.) en cas que l'agressor hagi vulnerat l'ordre de protecció i/o la dona es trobi en una situació de risc o hagi estat agredida.

El servei de Teleassistència Mòbil (ATENPRO) es realitza a través d'un telèfon mòbil que consta d'una sèrie de característiques especials i utilitza dos sistemes de tele localització (GPS i cel·les GSM), a través dels quals la dona està localitzable a l'exterior i pot comunicar-se tant sols prement un botó i en la modalitat de "mans lliures."

Per tant, es tracta d'un recurs no solament enfocat a prevenir possibles agressions i garantir una atenció immediata davant de situacions d'emergència, sinó també cara a transmetre tranquil·litat i oferir suport, informació i assessorament a les usuàries del servei.

» **Recursos d'atenció a la infància i a l'adolescència que viu violència masclista**

La comparativa de les dades anuals del 2014 amb les de 2013 mostren un increment del 11,28% dels infants o adolescents atesos directament respecte de l'any 2013 (195), així com un increment del 5,8% de les unitats familiars ateses.

S'ha de ressenyar que per primera vegada es van atendre 9 adolescents al dispositiu ambulatori d'atenció específica en situacions de violència masclista que van accedir

directament al SARA fent demanda directa d'atenció, sense l'acompanyament de persones adultes. Durant el 2014 es va dissenyar una campanya de divulgació del SARA jove i del SAH jove per tal de donar a conèixer aquests serveis als i a les adolescents de la ciutat de Barcelona i facilitar així el seu accés directe per via presencial, telemàtica i/o telefònica sigui perquè viuen o exerceixen violència masclista, i/o perquè a casa seva n'hi ha i demanen ajuda per ells/elles, per la mare o per altres persones que s'implementarà el gener de 2015.

	2013	2014	% increment
Total infants i adolescents atesos directament	195	217	11,28 %
Unitats familiars ateses directa o indirectament per EAD i SAN	396	419	5,8%
Total adolescents accés directe SARA (sense acompanyament persones adultes)	----	9	100%

» El Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes

El servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH) és un servei ambulatori d'informació, assessorament i tractament psicoeducatiu adreçat a homes que exerceixen o han exercit qualsevol tipus de violència cap a la seva parella i/o a les seves filles i/o fills. L'objectiu principal del servei és treballar amb els homes, que hi accedeixin de manera voluntària, per eliminar o disminuir els maltractaments i aconseguir unes relacions de parella i familiars més respectuoses i igualitàries.

Al llarg del 2014 s'han atès un total de 158 homes atesos com a usuaris del servei, 137 de forma presencial i 21 telefònicament, mentre que el nombre de dones ateses com a parelles o ex parelles d'aquests usuaris va ser de 70.

El SAH s'ha traslladat aquest a una nova ubicació a l'equipament municipal del c/ Garcilaso 23-27, i s'ha incrementat el nombre de professionals amb l'objectiu d'oferir un millor servei als seus usuaris, entenen que aquest servei és bàsic per tal d'identificar i reconèixer els comportaments i les actituds violentes; comprendre per a què fan servir la violència; conèixer el procés de la violència masclista; i trobar alternatives no violentes en les seves relacions.

» Els PIAD's atenen 2.943 dones l'any 2014

Els Punts d'Informació a les Dones són serveis oberts a totes les dones que ofereixen informació, orientació i atenció de forma individual, grupal i comunitària. Promouen l'autonomia, la participació i l'associacionisme de les dones, potencien i donen suport a les accions específiques de prevenció, sensibilització i detecció precoç de situacions de discriminació i violència vers les dones, fomenten el treball en xarxa interprofessional i la coordinació amb la resta de serveis d'atenció: serveis socials del territori, serveis específics per a les dones de la ciutat, etc. Pel que fa a la violència masclista els PIAD no fan tractaments, sinó que realitzen una tasca de detecció i acompanyament en la derivació.

Els deu PIAD's, distribuïts per tots els districtes de la ciutat, han atès **2.339 dones** per primera vegada durant l'any 2014 i en total han atès a 2.943 dones.

Situació de les Dones Barcelona

Per poder portar a terme polítiques que s'ajustin a les necessitats de les dones, la regidoria ha realitzat per primera vegada una diagnosi de la situació de la població amb perspectiva de gènere a través de diferents fonts, entre elles les dades de Barcelona de l'Informe de Condicions Vida i Hàbits de la Població de Catalunya que s'elabora cada 5 anys.

La radiografia sociodemogràfica de les dones de Barcelona és similar a la de la resta de Catalunya. Elles són poc més de la meitat de la població. Més de la meitat d'aquestes dones ha nascut a Barcelona. Respecte a l'edat, les dones són superiors a la franja de majors de 44 anys.

Padró Municipal d'Habitants					
Any	Homes		Dones		Total
2012	769.819	48,04%	851.124	53,12%	1.620.943
2013	763.701	47,66%	848.121	52,93%	1.611.822
2014	758.316	47,32%	844.070	52,68%	1.602.386

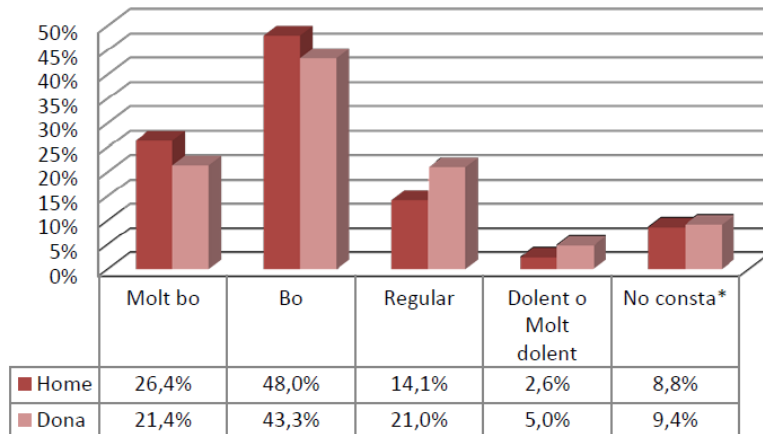
A tots els districtes hi ha més dones que homes, a excepció de Ciutat Vella, on viuen més homes que dones (més presència de nou vinguts).

En l'àmbit econòmic, la renda anual mitjana de les dones de Barcelona és d'11.760,30 €, gairebé 900€ per sota de la dels homes. El risc de pobresa de les dones se situa en el 19,2% davant el 17,3% dels homes. Les transferències socials redueixen el risc de pobresa d'ambdós sexes. En el cas de les dones passa del 49% al 19,2%.

Pel que fa als **nivells d'estudis de les dones a Barcelona**, s'ha produït un augment en el nivell educatiu de la ciutadania, tant per homes com per dones. Disminueix la població sense estudis i augmenta la població amb estudis superiors. Les dones són majoritàries en els extrems dels nivells educatius (predominen a la categoria de sense estudis, i estudis universitaris / CFGS grau superior).

Població de Barcelona segons titulació acadèmica						
	Sense estudis	Estudis primaris /certificat d'escolaritat /EGB	Batxillerat elemental /graduats escolars / ESO / FPI	Batxillerat superior / BUP / COU /FPII / CFGM grau mitjà	Estudis universitaris / CFGS grau superior	No consta
HOMES						
2011	8,6%	21,0%	20,6%	25,2%	24,5%	0,1%
2012	6,7%	20,1%	20,7%	26,9%	25,6%	0,1%
2013	6,2%	17,4%	22,2%	27,3%	26,8%	0,0%
DONES						
2011	11,2%	22,0%	19,6%	21,8%	25,4%	0,1%
2012	9,4%	21,1%	19,3%	23,2%	26,9%	0,0%
2013	8,9%	19,3%	20,1%	23,5%	28,1%	0,0%

L'estat de la salut també és un element fonamental a l'hora de valorar les condicions de vida de les persones. En aquest sentit, la major part de la població fa una valoració més o menys positiva del seu estat de la salut, però les dones són majoria entre les persones que consideren que el seu estat de salut és regular, i pràcticament dupliquen els homes entre els individus que el qualifiquen de dolent o molt dolent.

Aquesta dada es correspon amb el fet que les dones, malgrat una mortalitat inferior als homes, presenten una freqüència d'emmalaltir més elevada.

L'escassa valoració social del paper de la mestressa de casa i la manca de coresponsabilitat dins de la llar, són factors claus que tenen una repercussió específica sobre la salut física i psíquica de les dones.

Esperança de vida en néixer		
Any	Home	Dona
2010	79,3	85,9
2011	80,0	86,2
2012	79,9	85,7

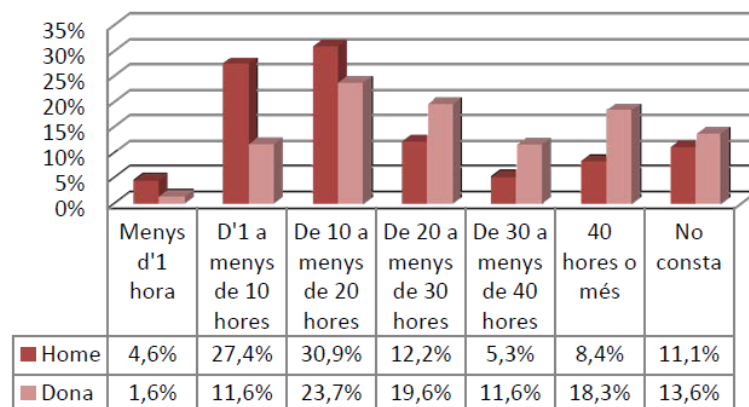
Segons les últimes dades de **d'esperança de vida** en néixer a Barcelona, demostres que les dones tenen una esperança de vida superior a la dels homes. Aquest és un tret comú en els països amb economies desenvolupades, on la incidència de la mortalitat vinculada al part està pràcticament eradicada.

L'estructura de les llars s'ha mantingut bastant invariable entre el 2012 i el 2014, però es pot destacar l'augment d'homes i dones de més de 65 anys que viuen sols. Pel que fa a les famílies monoparentals, hi ha pràcticament cinc vegades més llars de dones amb menors a càrrec que d'homes. A la vegada, pràcticament dues terceres parts de la població que viu sola són dones. Aquestes diferències són més grans si parlem de les llars unipersonals de les persones de més de 65 anys, el 82% de les quals estan conformades per dones.

Tipologia de les llars segons estructura	2012	2013	2014
TOTAL	660.232	658.999	657.567
Una dona de 16 a 64 anys	59.615	58.694	57.810
Un home de 16 a 64 anys	57.549	57.284	56.755

Una dona de 65 anys o més	67.602	68.250	68.416
Un home de 65 anys o més	19.373	19.768	20.190
Una dona de 16 anys i més amb un o més menors	13.106	13.142	13.417
Un home de 16 anys i més amb un o més menors	2.895	2.911	2.951
Dos adults de 16 a 64 anys, sense menors	89.408	87.448	85.051
Dos adults, un al menys de 65 anys o més, sense menors	95.607	96.347	96.965
Dos adults i un menor	37.490	37.466	37.611
Dos adults i dos menors	31.467	31.826	32.140
Dos adults i tres o més menors	5.989	6.135	6.044
Dos adults de 35 anys o més, un de 16 a 34 anys, sense menors	41.653	40.685	40.162
Dos adults de 35 anys o més, un de 16 a 34 anys i un menor	12.419	12.443	12.431
Dos adults de 35 anys o més, un de 16 a 34 anys i dos o més menors	3.654	3.540	3.674
Altra llar de tres adults, amb o sense menors	49.297	50.290	51.155
Dos adults de 35 anys o més, dos de 16 a 34 anys, sense menors	22.611	22.843	22.883
Dos adults de 35 anys o més, dos de 16 a 34 anys i un menor	3.415	3.486	3.449
Dos adults de 35 anys o més, dos de 16 a 34 anys i dos o més menors	1.399	1.421	1.424
Altra llar de quatre adults, amb o sense menors	20.850	20.883	21.048
Cinc o més adults, amb o sense menors	24.341	23.766	23.620
No consta	492	371	371

Una dada a tenir en compte a l'hora de poder analitzar l'estat de la coresponsabilitat a les llars és saber **quantes hores dediquen homes i dones a les tasques domèstiques i de cura**, i cal també conèixer qui és la persona responsable de les tasques dins de la llar.

Hi ha diferències molt importants a nivell de gènere en quant a les hores setmanals dedicades a les tasques de la llar. Els homes concentren la seva dedicació en dues franges temporals principals: d'1 a menys de 10 hores i de 10 a menys de 20 hores. Sumades componen el 58,3% de la dedicació masculina. La concentració de la dedicació femenina està més repartida, però situa el 73,2% de la dedicació entre 10 i 40 hores o més.

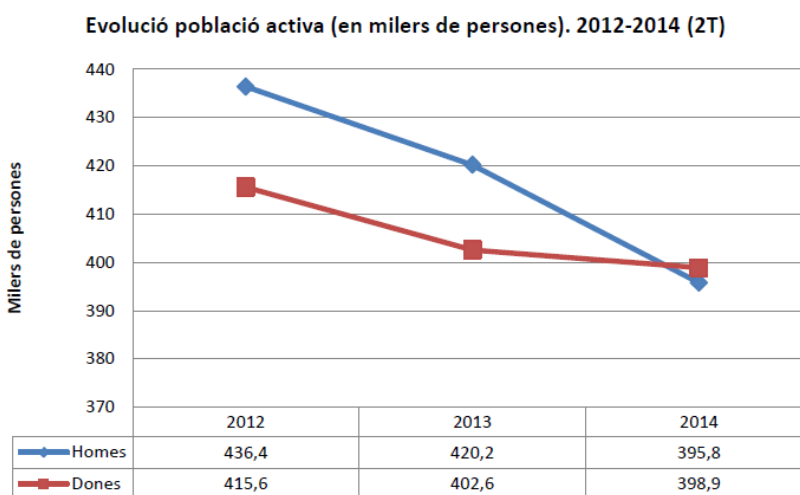
Malgrat que els homes cada cop presenten una participació més alta i assumeixen més responsabilitat en les tasques de la llar, encara ho fan en unes proporcions molt inferiors a les dones.

També és important fer l'anàlisi per saber que és la persona que principalment organitza les tasques a les llars barcelonines. Les dones continuen sent les principals responsables de l'organització de les tasques domèstiques i familiars, i així ho consideren el 47,1% de les persones enquestades.

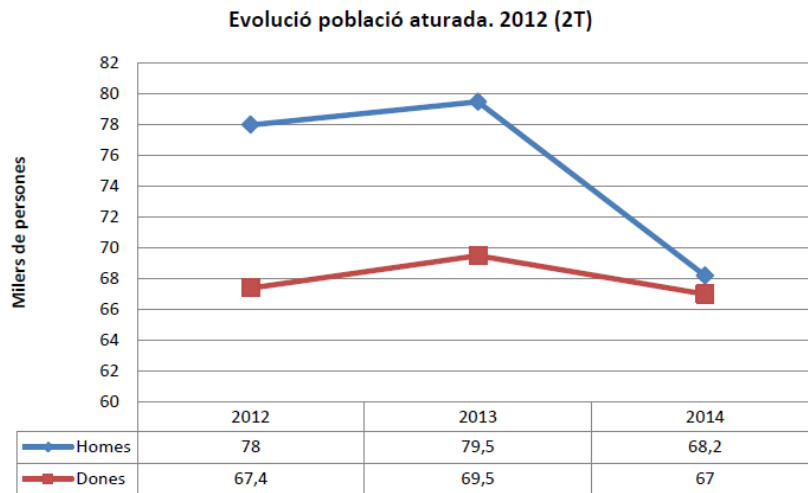
Persona encarregada	Home	Dona	Total
Persona principal masculina	16,1%	2,2%	8,8%
Persona principal femenina	37,4%	55,7%	47,1%
Totes dues persones principals	29,9%	21,9%	25,7%
Altres membres de la llar o tots conjuntament	8,0%	12,1%	10,1%
Altres persones	8,4%	7,8%	8,1%
No consta	0,2%	0,3%	0,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Una dada molt destacada és la dels permisos de maternitat. Segons l'informe de les Condicions de Vida de les Dones a Barcelona, **els homes s'acullen molt menys a les mesures de conciliació que les dones**; l'any 2011 es van acollir al permís de paternitat a la província de Barcelona 38.357 homes, i 42.468 dones al permís de maternitat. L'any 2014 el nombre de mares que van demanar aquest permís va ser de 36.561 front els 597 homes.

Respecte les dades que corresponen a les dones al món laboral, les últimes dades del 2014 indiquen que per primer cop la població activa de les dones supera la dels homes.

En el cas de la població aturada, s'evidencia **un acostament de les taxes d'homes i dones**. Si bé la població aturada femenina es manté constant durant el període, la masculina s'ha rebaixat en unes deu mil persones l'últim any.

A través de l'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya (2011), es disposa de la mitjana mensual d'ingressos nets per treball d'homes i dones: **existeix una desigualtat salarial forta entre dones i homes. La mitjana salarial és de 1.656,2€ mensuals per als homes, i de 1.372,5€ per a les dones.** Això vol dir que de mitjana els homes cobren 283,7€, un 17%, més al mes que les dones, fet que implica que de mitjana al llarg de l'any ells cobren 3.404€ més que elles.

Aquesta diferència s'explica en bona mesura a causa de la segregació vertical del mercat laboral per raó de sexe, que és la "distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat. I conseqüentment cobrin menys. Així, com que hi ha més homes que dones que ocupen llocs de major responsabilitat i categoria, la mitjana salarial és més alta per als homes que per a les dones. Caldria veure, també, si dins d'una mateixa categoria laboral homes i dones tenen salaris iguals o bé, com indica la Unió Europea, es donen desigualtats.